

ΙΕΡΑ ΜΗΤΡΟΠΟΛΙΣ ΔΗΜΗΤΡΙΑΔΟΣ
ΚΥΡΙΑΚΗ Δ' ΛΟΥΚΑ (13/10/2013)

Η ερμηνεία του Συμβόλου της Πίστεως (7)

«Πιστεύω εις ένα Θεόν, Πατέρα» - Η πατρότητα του Θεού

Συνεχίζοντας την ερμηνευτική προσέγγιση του Συμβόλου της Πίστεως, αδελφοί μου, διαπιστώνουμε την πρώτη ιδιότητα του Θεού, όπως την ομολογεί η Εκκλησία μας. Πιστεύουμε «εις Ένα Θεόν, Πατέρα»¹ Ο υπερβατικός και ανεξιχνίαστος Θεός, όπως Τον είδαμε προσεγγίζοντας το μυστήριο της Αγίας Τριάδος, διακρίνεται από το πλέον οικείο σε εμάς και προσφιλέσ ιδίωμα της πατρότητας. Ενώ είναι ασύλληπτος και απρόσιτος κατά την ουσία, ταυτόχρονα είναι αντιληπτός μέσα από την πατρική Του ιδιότητα. Αλλά, για να είναι κανείς πατέρας, πρέπει να διαθέτει τέκνα. Το ίδιο συμβαίνει και με τον Θεό. Είναι, καταρχήν, Πατέρας του Υιού και Λόγου Του, του Ιησού Χριστού, Τον οποίο εγέννησε αχρόνως. Με τον Υιό Του έχει την αυτή ουσία, όπως ακριβώς συμβαίνει και στα ανθρώπινα δεδομένα ανάμεσα στον κάθε πατέρα και τα παιδιά του. Την ίδια στιγμή, όμως, είναι διαφορετικά πρόσωπα.

Η πατρότητα, όμως, του Θεού δεν αφορά μόνο στον Ιησού Χριστό. Το πρώτο πρόσωπο της Αγίας Τριάδος είναι Πατέρας όλου του κόσμου και του κάθε ανθρώπου ξεχωριστά. Αυτό σημαίνει ότι όλοι μας είμαστε παιδιά του Θεού. Μπορούμε, άραγε, να αναλογιστούμε το μέγεθος αυτής της Θείας δωρεάς; Είμαστε τέκνα του Θεού, όχι φυσικά, αλλά κατά χάριν, δηλ. εξ υιοθεσίας. Αυτό σημαίνει ότι ο Θεός, ως Πατέρας, κινείται και ενεργεί προς τον άνθρωπο με γνώμονα την πατρική και άμετρη αγάπη Του. «Αναρχη, άκτιστη και ατελεύτητη είναι η αγάπη του Θεού, η οποία δεν είναι ιδέα, δεν είναι ψυχολογικό ένστικτο, είναι κυκλοφορία, περιχώρηση Θείας ζωής, είναι έκσταση του Θεού, όταν έκτισε τον κόσμο και βγήκε από τον εαυτό Του για να δοθεί σ' εμάς, χωρίς να χαθεί, χωρίς «την κατ' ουσίαν ταυτότητα με ημάς», όπως λέγει ο Άγιος Γρηγόριος ο Παλαμάς, αλλά με την ταυτότητα της κοινωνίας, της αγάπης της ενέργειάς Του. Είναι το πρόσωπο του ζωντανού Θεού, του υλικού Θεού, που αποκαλύπτεται και προσφέρεται με τον τρόπο που μπορεί να τον προσλάβει ο άνθρωπος, χωρίς να καταργηθεί ο ίδιος κατ' ουσίαν και έτσι μένει αιώνια άλλη, δεύτερη φύσις, δίπλα στην άκτιστη φύση του Θεού»²

¹ Ιωάν. 20,17

Ιωάν. 17,11

Λουκ. 23,46

Β' Κορ. 1,3

Β' Κορ. 11,31

² Αθανάσιος Γκέφτιτς, Μητροπολίτης πρ. Ερζεγοβίνης, «Φως ιλαρόν», σελ. 32

Αυτή η αγάπη είναι η βάση της δημιουργίας του κόσμου, μέσα στον οποίο ο άνθρωπος κατέχει κορυφαία και κυρίαρχη θέση. Αυτή η αγάπη είναι η κινητήριος δύναμη όλων των ενεργειών του Θεού, που κινεί τα νήματα της ιστορίας. Αυτή η αγάπη οδήγησε στην αποστολή του Υιού Του στον κόσμο για τη σωτηρία του κόσμου και ένωσε τον ουρανό με την γη. *«Ούτω ηγάπησεν ο Θεός τον κόσμον, ώστε τον υιόν αυτού τον μονογενή έδωκεν, ίνα πας ο πιστεύων εις αυτόν μη απόληται, αλλ' έχη ζωήν αιώνιον»*³

Η πατρότητα του Θεού, όμως, ως κίνηση αγάπης προς τον κάθε άνθρωπο, επιζητεί και την αγάπη των τέκνων προς το πρόσωπό Του. Όλοι όσοι Τον αναγνωρίζουμε ως Πατέρα μας, οφείλουμε να στεκόμαστε απέναντί Του ως τέκνα αγάπης, σεβασμού και αφοσίωσης στο θέλημά Του. Πώς, όμως, εκδηλώνεται και πώς αποδεικνύεται η αγάπη μας προς τον Θεό Πατέρα; Την απάντηση δίδει ο Μέγας Βασίλειος: «με την τήρηση των εντολών Του»⁴ Η αγάπη προς τον Θεό δεν είναι αφηρημένη έννοια, ούτε αόριστο φιλοσοφικό θεώρημα. Εκδηλώνεται μέσα από την τήρηση των Ευαγγελικών επιταγών, την προσαρμογή στην κατά Χριστόν ζωή, στην βίωση της μυστηριακής ενότητας μέσα στην Εκκλησία. Η κορυφαία, όμως, εντολή, στην οποία θα μετρηθεί, τελικά, η αγάπη μας προς τον Θεό, είναι η αγάπη προς τον κάθε άνθρωπο, που είναι η ζωντανή εικόνα του Θεού. Και αυτή η αγάπη δε γνωρίζει αποκλεισμούς, ούτε περιορισμούς· δεν θέτει όρους ή προϋποθέσεις, αλλά προσφέρεται αφειδώς σε κάθε άνθρωπο που πάσχει, υποφέρει και ωδινάται σ' αυτόν τον κόσμο και επιζητεί το έλεος και την ανθρωπιά μας.

Αφού προσεγγίσαμε, αγαπητοί μου, την πατρική ιδιότητα του Θεού, σε συνάρτηση με την δική μας υϊκή σχέση προς Αυτόν, θα αναλύσουμε, την επόμενη Κυριακή, την ιδιότητα του Θεού Πατρός ως Παντοκράτορας, όπως την ομολογούμε στο Σύμβολο της Πίστεως. ΑΜΗΝ!

Αρχιμ. Ε.Ο.

³ Ιωάν. 3,16

⁴ Ηθικά, PG 31,868 C-D